

Nr.: 2024 – 2 en datum ontvangst: 1 maart 2024

Aan het dagelijks bestuur van Waterschap Vechtstromen

Onderwerp:

In reactie op de brief gericht aan het Algemeen bestuur van 20 februari jongstleden van onze portefeuille houder Dhr. Siebring wil ik namens de BBB het volgende constateren om tot slot een aantal vragen hierover stellen, daarbij hopen op een geruststellender antwoord van de portefeuillehouder dan de boodschap uit de brief

Ondergetekende stelt het dagelijks bestuur/de voorzitter* van Waterschap Vechtstromen de volgende vragen:

1. Heb ik mijn bevindingen goed gedestilleerd uit de brief of zit ik ergens niet correct, dan hoor ik dit graag
2. U schrijft dat de door Nederland zelf vastgestelde stikstof en fosfaat normen de toetsingsnormen er zijn als maatstaf voor de Europese KRW terwijl stichting agrifacts net een onderzoek landelijk heeft uitgebracht dat we uitsluitend afgerekend worden op de ecologie in breedste zin, alsmede op een lijst chemische stoffen waartoe stikstof en fosfor niet behoren

en uit factsheets van Vechtstromen zelf blijkt uit de presentatie van agrifacts dat we ecologisch nu al reeds prima voldoen danwel de doelen in 2027 gaan halen, kunt u aangeven wie hier nu gelijk heeft?

Gaat het om stikstof en fosfaat of om de ecologie en biologie ?

3. U geeft aan de stikstof en fosfaat doelen door Nederland zijn vastgelegd en niet door Brussel, kunnen wij dan als Nederlands waterschap ook niet afwijken van deze zelf opgelegde normen als blijkt dat deze onhaalbaar of onbetaalbaar zijn?
4. U schrijft over een prognose waarop de winstwaarschuwing in deze brief is gestoeld, kunt u deze prognose delen met het AB zodat we weten wat de oorzaak/gevolgen zijn
5. Vindt u deze wijze van communicatie richting RTV oost met een voorbarige conclusie trekking in de media van torenhoge waterschapslasten voordat het AB überhaupt notie genomen heeft van een prognose, de manier om te communiceren naar onze ingezetenen?

Of is het verstandig eerst de klepel te bestuderen voordat we de klok gaan luiden

6. U schrijft dat ons gebied zich niet leent voor een aanpassing van de zelf opgelegde normen vanwege de afwezigheid van achtergrond belasting, heeft u dit voor alle KRW-waterlichamen onderzocht en zo ja kunt u deze rapporten met ons delen ? en

7. Vindt u bijvoorbeeld ook niet dat de nutriënten uit Duitsland voor ons als natuurlijke achtergrond belasting gezien en gecorrigeerd dient te worden ?

Het komt volgens agrifacts qua stikstof binnen met 5 tot 6 mg/l terwijl onze norm slechts 2,3 is, dus een grensoverschrijdende papieren overtreding.

of moeten onze ingezetenen opdraaien voor de zuiveringskosten van afval van onze oosterburen?

8. U schrijft over een update van de bronanalyse door de WUR van wie wat afkomt, kunt u aangeven wanneer we deze update te zien krijgen en ons alvast te voorzien van het rapport van voor de update?

9. Dat ingenieurbureaus die net aan een mega opdracht begonnen zijn nu al vooraf al een winstwaarschuwing afgeven is als declarerende partij natuurlijk niet geheel onafhankelijk

Kunt u deze bevindingen ook nog extern en onafhankelijk zowel financieel als technisch laten toetsen voordat wij hier een besluit over moeten nemen ?

10. In u brief schrijft u over een actuele nutriënten analyse, kunt u deze delen met het voltallige ABW

11. wat zijn de meest recentste rapporten over de ecologie en biologie in ons stroomgebied en kunt u deze met het voltallige AB delen ?

Toelichting:

De brief begint met de vermeende doelen van stikstof en fosfaat vanuit de KRW in ons oppervlaktewater

Het dagelijks bestuur heeft schijnbaar zicht op een prognose die afwijkt van hetgeen begroot en wil via een actieve informatieplicht deze delen met het algemeen bestuur, vooruitlopend op de meer jaren verkenning

De forse investeringen in onze waterzuiveringen richten zich op de volgende stoffen aangaande dit stuk, te weten, fosfor, ammonium & stikstof

Hiervan wordt gezegd dat dit ecologie ondersteunende stoffen zijn die in het water thuis horen maar dat hoge concentraties schadelijk kunnen zijn voor het waterleven, door bijvoorbeeld algenbloei

Er wordt gesteld dat het ecologisch doel het belangrijkste doel is van de KRW maar ook de bijbehorende doelen voor fosfaat en stikstof, welke niet op Europees maar landelijk niveau zijn vastgesteld

Er zijn mogelijkheden tot aangepaste landelijke doelen van fosfaat en stikstof te besluiten indien er sprake is van een achtergrondbelasting

Vechtstromen geeft aan dat afwijkmogelijkheid van de stikstof en fosfaat doelen voor ons gebied niet van toepassing zijn, vanwege het ontbreken van natuurlijke achtergrondbelasting in water

Dit terwijl ammonium, fosfaat en stikstof ook uit de bodem komen

Tevens bevestigt deze brief dat de KRW niet gaat over het daadwerkelijk zuiveren van het rioolwater, maar slechts een reductie vereist van alleen de stoffen stikstof en fosfor, waarvan reeds een bronanalyse is uitgevoerd waar wat vandaan komt, welke nu in opdracht van de provincie door de WUR wordt geüpdatet

De bronnen zijn bekend , Duitsland, landelijk gebied en de rwzi's

Dure ingenieurbureaus concluderen nu dat de zelf opgelegde normen zelfs met de best beschikbare technieken niet kunnen worden gerealiseerd, maar er ook niet voldoende voor is gebudgetteerd.

Een simpele blik op de tabel van de ambitieuze normen , vs best beschikbare techniek t.o.v. de prestaties jaar rond is geen hogere wiskunde

Om tot slot tot in paniek een winstwaarschuwing af te geven dat we afstevnen op de hoogte zuiveringslasten van Nederland welke reeds gepubliceerd zijn bij RTV oost en waar de burger zich aan mag vergapen

Ik wens graag schriftelijk antwoord

Namens de fractie BBB
Rolf Woolderink

BEANTWOORDING

Aan: de heer R.E. Woolderink
Cc: algemeen bestuur waterschap Vechtstromen

Van: dagelijks bestuur waterschap Vechtstromen (portefeuillehouder Wilbert Siebring , ambtelijk contact via bestuursondersteuning@vechtstromen.nl)

Datum: 2 april 2024

Betreft: beantwoording schriftelijke vraag AB (ex art 40 RvO)

Onderwerp: vragen n.a.v. AB-brief KRW d.d. 20 februari 2024

Vraag 1

Heb ik mijn bevindingen goed gedestilleerd uit de brief of zit ik ergens niet correct, dan hoor ik dit graag

Antwoord

T.a.v. uw toelichtende tekst *“De forse investeringen in onze waterzuiveringen richten zich op de volgende stoffen aangaande dit stuk, te weten, fosfor, ammonium & stikstof. Hiervan wordt gezegd dat dit ecologie ondersteunende stoffen zijn die in het water thuis horen maar dat hoge concentraties schadelijk kunnen zijn voor het waterleven, door bijvoorbeeld algenbloei”* de volgende reactie ter verduidelijking.

Ammonium maakt onderdeel uit van de berekening van het totaal stikstof gehalte; ammonium kent echter ook een “eigen” normering, zowel als jaargemiddelde als maximum aanvaardbare concentratie en deze toetsing behoort tot de beoordeling van de toestand Specifiek Verontreinigde Stoffen. Ammonium is dus geen biologie ondersteunende stof maar valt onder de Specifiek Verontreinigde Stoffen).

Voor de interpretatie van uw overige bevindingen verwijs ik naar onderstaande antwoorden.

Vraag 2

U schrijft dat de door Nederland zelf vastgestelde stikstof en fosfaat normen de toetsingsnormen er zijn als maatstaf voor de Europese KRW terwijl stichting agrifacts net een onderzoek landelijk heeft uitgebracht dat we uitsluitend afgerekend worden op de ecologie in breedste zin, alsmede op een lijst chemische stoffen waartoe stikstof en fosfor niet behoren en uit factsheets van Vechtstromen zelf blijkt uit de presentatie van agrifacts dat we ecologisch nu al reeds prima voldoen danwel de doelen in 2027 gaan halen, kunt u aangeven wie hier nu gelijk heeft?
Gaat het om stikstof en fosfaat of om de ecologie en biologie?

Antwoord

We moeten alle afzonderlijke doelen van de KRW halen. Het gaat dus zowel om fysisch chemische parameters zoals stikstof, fosfaat en de biologie. Deze worden mede geaggregeerd tot het oordeel voor de Ecologische Toestand. Dus ook de doelen voor fysisch-chemische parameters moeten worden gehaald. Als fysisch-chemische parameters waaronder nutriënten niet op orde zijn wordt conform de formele beoordelingssystematiek het KRW doel voor de biologie niet gehaald.

Vraag 3

U geeft aan de stikstof en fosfaat doelen door Nederland zijn vastgelegd en niet door Brussel, kunnen wij dan als Nederlands waterschap ook niet afwijken van deze zelf opgelegde normen als blijkt dat deze onhaalbaar of onbetaalbaar zijn?

Antwoord

De doelen voor regionale waterlichamen worden vastgesteld door de provincies. Dit binnen vrij strakke kaders. Er is niet veel vrijheid bij het vaststellen van nutriëntennormen. Het ministerie van I&W ziet op dit moment geen argumenten om een beroep te kunnen doen op onhaalbaarheid en of onevenredige kostbaarheid.

Vraag 4

U schrijft over een prognose waarop de winstwaarschuwing in deze brief is gestoeld, kunt u deze prognose delen met het AB zodat we weten wat de oorzaak/gevolgen zijn?

Antwoord

Er is in beeld gebracht welke best beschikbare technieken mogelijk zijn om de gewenste effluentkwaliteit te realiseren of in sommige gevallen zo dicht mogelijk te benaderen. Hierbij is gekeken naar optimalisatiemaatregelen in de bestaande zuiveringen en naar toe te passen nabehandelingstechnieken. Op basis hiervan is een eerste prognose gemaakt van investeringskosten. De principes van de standaard systematiek kostenraming (SSK) zijn toegepast. Dit betekent dat een factor 1,5 wordt gehanteerd voor onvoorziene bouwkosten en dat daarboven een factor 2,2 wordt gehanteerd voor de investeringssom met extra kosten voor bijvoorbeeld BTW en advieskosten. De raming van de nabehandelingstechnieken is gebaseerd op definitieve ontwerp ramingen en aanneemsommen van projecten elders in Nederland. Voor de ramingen van de optimalisatiemaatregelen is gebruik gemaakt van kengetallen van direct benoemde bouwkosten. Daar komt bij dat in deze fase er nog rekening wordt gehouden met een onzekerheid over de investeringsbedragen van +/- 40%.

De mate van de hoogte van de investeringskosten is in deze fase dus nog zeer onzeker. Wat we wel zien en met de AB brief willen duiden is dat de kosten stevig hoger zijn dan het geprogrammeerd bedrag in de programmabegroting 2024-2027. De definitieve investeringskosten zijn afhankelijk van keuzes die het AB maakt in de aard en omvang van de te nemen maatregelen om de gewenste effluentkwaliteit te realiseren of zo dicht mogelijk te benaderen. Wij verwachten op de Peildag van 10 april 2024 hier met het AB verder over van gedachten te kunnen wisselen.

Vraag 5

Vindt u deze wijze van communicatie richting RTV oost met een voorbarige conclusie trekking in de media van torenhoge waterschapslasten voordat het AB überhaupt notie genomen heeft van een prognose, de manier om te communiceren naar onze ingezetenen?
Of is het verstandig eerst de klepel te bestuderen voordat we de klok gaan luiden

Antwoord

Het waterschap streeft in haar interne en externe communicatie zorgvuldigheid na. In dit geval is er vanuit het waterschap geen proactieve communicatie geweest richting media. Media hebben de informatie over de stand van zaken rond de KRW-opgave in de waterketen kunnen verkrijgen uit de AB-brief d.d. 20 februari 2024. Na verzending naar de AB-leden, worden AB-brieven volgens afspraak gepubliceerd in de vergaderingen kalender van het AB. Deze is openbaar in te zien op de website van het waterschap.

Na publicaties over het onderwerp in verschillende media, heeft de themaleider Waterkwaliteit vragen van RTV Oost beantwoord om duiding te kunnen geven over het onderwerp waterkwaliteit en de opgaven in de waterketen. Media moeten volledig onafhankelijk kunnen zijn in hun berichtgeving. De conclusies die zij trekken uit de inhoud van de AB-brief zijn voor rekening van de media. Het waterschap heeft daarop geen invloed.

Vraag 6

U schrijft dat ons gebied zich niet leent voor een aanpassing van de zelf opgelegde normen vanwege de afwezigheid van achtergrond belasting, heeft u dit voor alle KRW-waterlichamen onderzocht en zo ja kunt u deze rapporten met ons delen?

Antwoord

Een hogere natuurlijke achtergrondbelasting is alleen aangetoond in laag Nederland. Tot heden is er geen aanleiding geweest om te veronderstellen dat er sprake is van een significante natuurlijke achtergrondbelasting en dus ook niet om dit te onderzoeken. Aan de WUR (de studie waar in vraag 8 en 10 om wordt gevraagd) is wel gevraagd het aandeel natuurlijke achtergrondbelasting, op basis van algemene kengetallen, per waterlichaam in beeld te brengen.

Vraag 7

Vindt u bijvoorbeeld ook niet dat de nutriënten uit Duitsland voor ons als natuurlijke achtergrond belasting gezien en gecorrigeerd dient te worden ?

Het komt volgens agrifacts qua stikstof binnen met 5 tot 6 mg/l terwijl onze norm slechts 2,3 is, dus een grensoverschrijdende papieren overtreding.

of moeten onze ingezetenen opdraaien voor de zuiveringskosten van afval van onze oosterburen?

Antwoord

Het klopt dat de belasting met nutriënten vanuit Duitsland in veel gevallen hoog is. Dit mag niet worden beoordeeld als natuurlijke achtergrondbelasting, maar is een (ongewenste) afwenteling van probleemstoffen naar een benedenstrooms gelegen gebied, wat niet is toegestaan vanuit de Kaderrichtlijn Water. Duitsland moet daarom aan de grens gaan voldoen aan de doelen die Nederland heeft gesteld voor de waterkwaliteit. Deze belasting komt niet ten laste van onze ingezetenen. Deze belasting is al eerder voor ons waterschap in beeld gebracht (studies waarnaar wordt verwezen in vraag 11) en zal ook door de WUR (vraag 8 en 10) worden geactualiseerd.

Vraag 8

U schrijft over een update van de bronanalyse door de WUR van wie wat afkomt, kunt u aangeven wanneer we deze update te zien krijgen en ons alvast te voorzien van het rapport van voor de update?

Antwoord

Voor de update van de WUR verwijs ik u naar het antwoord bij vraag 10. De reeds gepubliceerde rapporten zijn in ibabs beschikbaar gesteld voor het hele AB.

Vraag 9

Dat ingenieursbureaus die net aan een mega opdracht begonnen zijn nu al vooraf al een winstwaarschuwing afgeven is als declarerende partij natuurlijk niet geheel onafhankelijk.

Kunt u deze bevindingen ook nog extern en onafhankelijk zowel financieel als technisch laten toetsen voordat wij hier een besluit over moeten nemen?

Antwoord

De aankomende weken wordt ambtelijk een nadere onderbouwing van de scope van de best beschikbare technieken op de afzonderlijke rwzi's gemaakt. Doel is om objectief gefundeerd een scope aan het AB voor te leggen. We brengen met de scope in beeld de mate van doelbereik (realisatie of benadering van de gewenste effluentkwaliteit) in relatie tot de geprognoseerde investeringskosten. Als we een gezamenlijk beeld hebben bij de scope van de best beschikbare technieken kunnen we ook gericht onderzoeken wat de kosten hiervan zijn.

Vraag 10

In u brief schrijft u over een actuele nutriënten analyse, kunt u deze delen met het voltallige AB?

Antwoord

Dit gaat om een studie van de Wageningen University & Research in opdracht van de provincie Overijssel. De oplevering wordt komend voorjaar verwacht en kan na vrijgeven door de provincie in ibabs beschikbaar worden gesteld.

Vraag 11

Wat zijn de meest recentste rapporten over de ecologie en biologie in ons stroomgebied en kunt u deze met het voltallige AB delen?

Antwoord

Onderliggende studies zijn reeds beschikbaar gesteld aan het AB.
